

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра права (№702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проектної групи

О. О. Карпенко

(підпис)

(ініціали та прізвище)

«31» 08 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА *ОБОВ'ЯЗКОВОЇ*
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Міжнародне інформаційне право

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Інформаційна, бібліотечна та архівна
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2020 рік

Робоча програма Міжнародне інформаційне право

(назва дисципліни)

для студентів за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

освітньою програмою Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

«31» серпня 2020 р. – 13 с.

Розробник: доцент, д.ю.н. Стародубцев А.А.

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри права (№702)

(назва кафедри)

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри доктор юрид.наук, доцент

(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Г. О. Спіцина

(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>02 Культура і мистецтво</u> (шифр і найменування) Спеціальність <u>029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа</u> (код і найменування) Освітня програма <u>Інформаційна, бібліотечна та архівна справа</u> (найменування) Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язкова
Кількість модулів – 1		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 2		2020/2021
Індивідуальне завдання – <u>немає</u>		Семестр
Загальна кількість годин – 32 години аудиторних занять /90 годин		3-й
		Лекції*
		16 годин
		Практичні, семінарські*
		16 години
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 години самостійної роботи студента – 3.6 годин		Лабораторні*
		—
		Самостійна робота
	58 годин	
	Вид контролю	
	модульний контроль, залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
32 години аудиторних занять / 58 годин

* Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Міжнародне інформаційне право є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця з міжнародної інформації, згідно з кваліфікаційною характеристикою. Міжнародне інформаційне право – комплексна галузь сучасного міжнародного права. Норми міжнародного права регулюють міждержавні відносини в інформаційній сфері, пов'язані з обігом інформаційних ресурсів в ході міжнародного співробітництва, а також транскордонної передачі інформаційних ресурсів іншими суб'єктами, ніж держави.

Основна **мета** дисципліни полягає у вивченні основних джерел, підгалузей та інститутів інформаційного міжнародного права та набуття студентами навичок застосування отриманих знань у подальшій практичній роботі.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з основними нормами та принципами міжнародного інформаційного права;
- дослідження еволюції міжнародного інформаційного права;
- ознайомлення з джерелами міжнародного інформаційного права;
- ознайомлення з структурою міжнародного інформаційного права.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, до аналізу й синтезу, узагальнення інформації в процесі підготовки первинних і/або вторинних документів;

ЗК2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях з інформаційного обслуговування споживачів в системі соціальних комунікацій;

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності в інформаційно-сервісній галузі системи соціальних комунікацій;

ЗК7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел для задоволення інформаційних потреб споживачів;

ЗК11. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини і громадянина в Україні;

ФК12. Здатність створювати, наповнювати та забезпечувати функціонування веб-сайтів та веб-спільнот у мережі Інтернет.

Програмні результати навчання:

РН3. Керувати документаційними процесами діяльності установ, користуватися засобами електронного документообігу, організовувати референтну та офісну діяльність;

РН6. Знати, розуміти та застосовувати в практичній діяльності законодавчі та галузеві нормативні документи щодо здійснення інформаційної діяльності;

РН11. Здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання професійних завдань щодо надання інформаційних послуг та продуктів релевантних запитам споживачів;

РН20. Застосовувати знання та вміння в інформаційно-сервісній галузі з урахуванням вітчизняного та міжнародного досвіду;
РН21. Володіти сучасними технологіями організації фахової діяльності в галузі міжнародних комунікацій.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна «Міжнародне інформаційне право» тісно пов'язане з іншими дисциплінами освітньої програми. Її успішне засвоєння стане основою для опанування положень навчальних курсів «Архівознавство», «Управління персоналом», «Бази даних у діловодстві».

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. *Загальна частина Міжнародного інформаційного права*

Тема 1. *Поняття і характеристика міжнародного інформаційного права. Поняття, сутність, система міжнародного інформаційного права. Генезис міжнародного інформаційного права. Джерела міжнародного інформаційного права. Співвідношення міжнародного інформаційного права та інших галузей міжнародного права. Співвідношення міжнародного інформаційного права та інформаційного права України. Джерела міжнародного інформаційного права їх стисла характеристика. Принципи міжнародного інформаційного права. Принцип не застосування сили та погрози силою. Принцип невтручання. Принцип мирного вирішення спорів. Принципи суверенної рівності країн. Спеціальні принципи міжнародного інформаційного права.*

Тема 2. *Інформаційна сфера та міжнародне право. Інформаційна сфера як об'єкт міжнародно-правового регулювання. Ключові поняття в інформаційній сфері. Інформаційне суспільство. Міжнародно-правові основи глобального інформаційного суспільства. Концепція глобального інформаційного суспільства. Інформаційний простір, інформаційний суверенітет, інформаційна юрисдикція держави. Інформаційна безпека. Інституційний механізм глобального інформаційного суспільства. Діяльність міжнародних організацій в міжнародній інформаційній сфері.*

Тема 3. *Свобода інформації, як інститут міжнародного інформаційного права. Становлення інституту свободи інформації. Універсальні конвенції щодо захисту свободи слова. Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права та інші. Регіональні конвенції щодо захисту свободи слова. Європейська конвенція про захист прав людини 1950 року, Американська конвенція про права людини 1969 року та інші.*

Тема 4. *Права і свободи людини і громадянина за міжнародним інформаційним правом. Поняття та зміст свободи думки. Положення основних міжнародних договорів з захисту прав людини щодо свободи думки. Рішення*

міжнародних судових органів щодо свободи думки. Критерії обмеження свободи думки. Конвенційний механізм з охорони права на свободу думки, совісті, релігії. Поняття «деформація релігії». Еволюція відношення суб'єктів міжнародного права до деформації релігії та їх правозастосовні практики.

Тема 5. *Діяльність міжнародних організацій в міжнародній інформаційній сфері. Міжнародні організації, які займаються проблемами збалансованого обміну інформацією. Характерні риси організацій в галузі зв'язку. Діяльність ООН та її структурних підрозділів (департаменту публічної інформації, департаменту економічної і соціальної інформації та політичного аналізу) в міжнародній інформаційній сфері. Програма розвитку ООН (ПРООН).*

Діяльність Економічної та Соціальної Ради по сприянню подоланню проблеми "інформаційної прірви" між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються.

Основні напрями діяльності ЮНЕСКО в інформаційній сфері. Основні програми ЮНЕСКО по вирішенню світових інформаційних проблем: Програма "Комунікації на службі людству" 1984 р., Міжнародна програма розвитку комунікацій 1989 р., "Комунікація на службі людству, або Нова комунікативна стратегія ЮНЕСКО" 1995 р., Програма "Інформаційне суспільство для усіх" 1996 р., програма ЮНЕСКО «На шляху до комунікаційного та інформаційного суспільства 2000-2001 рр.». Поштовий союз і його роль у забезпеченні обміну інформацією між державами, юридичними та фізичними особами. Забезпечення закритості інформації та система збереження інформації під час передачі повідомлення за допомогою мережі Поштового союзу.

Відповідальність держав за порушення норм, установлених статутom Поштового союзу.

Діяльність Ради Європи та Європейського союзу в міжнародній інформаційній сфері. Європейська конференція адміністрацій пошт і електрозв'язку.

Діяльність ОБСЄ в інформаційній сфері.

Модульний контроль. Модульна контрольна робота №1.

Змістовний модуль 2. *Особлива частина Міжнародного інформаційного права*

Тема 6. *Міжнародні стандарти відносно доступу, користування та поширення інформації. Міжнародно-правова практика забезпечення свободи інформації. Баланс між безумовністю свободи слова, свободи масової інформації й необхідністю їх часткового обмеження в інтересах особистості та співтовариства в цілому Свобода інформації – інститут міжнародного інформаційного права. Обмеження свободи інформації. Класифікація меж інформаційних прав людини. Обмеження у міжнародному інформаційному праві на розповсюдження інформації та доступу до неї : заборона розповсюдження*

інформації, яка не схвалюється міжнародним співтовариством (заборона пропаганди війни, заборона пропаганди расової та інших видів дискримінації, обмеження, що стосуються етичних норм), заборона цензури, заборона вчинків проти честі і гідності особи, заборона порушень професійної етики, заборона розповсюдження інформації, що порушує авторське право, допускає плагіат чи використання чужої інформації або публікацію інформації, наклепницького характеру про інші засоби масової інформації тощо.

Тема 7. Інститут захисту і безперешкодної передачі персональних даних. Діяльність Ради Європи в сфері захисту персональних даних. Комісія експертів з приватності та комп'ютерів. Встановлення спеціальних принципів та норм для запобігання неправомірному збору і обробки персональних даних в електронних базах даних в рамках Ради Європи. Загальна характеристика основних документів, прийнятих Радою Європи в сфері захисту персональних даних.

Дослідження питань пов'язаних із транскордонними потоками даних Організацією Економічної Співпраці і Розвитку. Доповіді Комісії з питань баз даних з різних аспектів, що стосуються питань приватності персональних даних, зокрема, цифрової інформації, транскордонних потоків даних, управління інформаційною діяльністю.

Загальна характеристика основних документів, прийнятих Організацією Економічної Співпраці і Розвитку в сфері захисту персональних даних. Діяльність Європейського Союзу по захисту персональних даних. Стандарти захисту персональних даних, встановлені в Європейському Союзі. Загальна характеристика основних документів, прийнятих в рамках Європейського Союзу (та Європейських Співтовариств).

Тема 8. Міжнародно-правові аспекти управління мережі Інтернет. Головні проблеми правового регулювання мережі Інтернет: захист авторського права, регулювання електронної комерції, боротьба з комп'ютерними злочинами. Проблеми правового регулювання Інтернет в різних країнах світу. Питання формування спеціальних норм та застосування існуючих. Міжнародна система освіти за допомогою Інтернет.

Тема 9. Міжнародно-правові засади боротьби з кіберзлочинністю. Поняття та класифікація злочинів в сфері інформаційних технологій (кіберзлочинність). Кримінальна відповідальність за злочини в сфері інформаційних технологій за законодавством України. Глобальна програма боротьби з кіберзлочинністю Міжнародного союзу електрозв'язку 2007 р. Проект міжнародної конвенції щодо покращення захисту від кіберзлочинності та тероризму. Кібертероризм. Регіональне співробітництво у боротьбі з кіберзлочинністю. Конвенція Ради Європи про кіберзлочинність 2001 г. Міжамериканське співробітництво в галузі боротьби з кіберзлочинністю.

Тема 10. Міжнародно-правове регулювання інформаційних економічних відносин (е-економіка, е-комерція). Загальне розуміння електронної торгівлі. Принципи правового регулювання електронної економічної діяльності. Правові

проблеми в сфері електронної торгівлі та шляхи їх вирішення. Порядок укладення, зміни та виконання договорів, що укладаються в електронній формі (мережевих договорів). Порядок укладення договорів з особами, які працюють на віддаленому доступі. Надання туристичних послуг через Інтернет та його міжнародно-правове регулювання.

Модульний контроль. Модульна контрольна робота №2.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		Л	П	Лаб	Інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Загальна частина міжнародного інформаційного права						
1. Поняття і характеристика міжнародного інформаційного права.	6	1	1			4
2. Інформаційна сфера та міжнародне право.	6	1	1			4
3. Свобода інформації, як інститут міжнародного інформаційного права.	6	1	1			4
4. Права і свободи людини і громадянина за міжнародним інформаційним правом	6	1	1			4
5. Діяльність міжнародних організацій в міжнародній інформаційній сфері	7	2	1			4
Модульний контроль	1	-	1	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	32	6	6			20
Змістовий модуль 2. Особлива частина міжнародного інформаційного права						
6. Міжнародні стандарти відносно доступу, користування та поширення інформації	12	2	2			8
7. Інститут захисту і безперешкодної передачі персональних даних	12	2	2			8
8. Міжнародно-правові аспекти управління мережі Інтернет	12	2	2			8
9. Міжнародно-правові засади боротьби з кіберзлочинністю.	12	2	2			8
10. Міжнародно-правове регулювання інформаційних економічних відносин (е-економіка, е-комерція).	9	2	1			6
Модульний контроль	1		1			
Разом за змістовим модулем 2	58	10	10	-	-	38
Контрольний захід - залік	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	16	16	-	-	58

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Поняття і характеристика міжнародного інформаційного права.	1
2	Інформаційна сфера та міжнародне право.	1
3	Свобода інформації, як інститут міжнародного інформаційного права.	1
4	Права і свободи людини і громадянина за міжнародним інформаційним правом	1
5	Діяльність міжнародних організацій в міжнародній інформаційній сфері	1
	Модульний контроль	1
6	Міжнародні стандарти відносно доступу, користування та поширення інформації	2
7	Інститут захисту і безперешкодної передачі персональних даних	2
8	Міжнародно-правові аспекти управління Інтернетом	2
9	Міжнародно-правові засади боротьби з кіберзлочинністю.	2
10	Міжнародно-правове регулювання інформаційних економічних відносин (е-економіка, е-комерція).	1
	Модульний контроль	1
	Разом	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Поняття і характеристика міжнародного інформаційного права.	4
2	Інформаційна сфера та міжнародне право.	4
3	Свобода інформації, як інститут міжнародного інформаційного права.	4
4	Права і свободи людини і громадянина за міжнародним інформаційним правом	4
5	Діяльність міжнародних організацій в міжнародній інформаційній сфері	4
6	Міжнародні стандарти відносно доступу, користування та поширення інформації	8
7	Інститут захисту і безперешкодної передачі персональних даних	8
8	Міжнародно-правові аспекти управління Інтернетом	8
9	Міжнародно-правові засади боротьби з кіберзлочинністю.	8
10	Міжнародно-правове регулювання інформаційних економічних відносин (економіка, е-комерція).	6
	Разом	58

7. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники).

8. Методи контролю

Проведення поточного контролю, письмового модульного контролю, фінальний контроль у вигляді іспиту.

9. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

9.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на практичних заняттях	0...5	5	0...25
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Змістовний модуль 2			
Робота на практичних заняттях	0...5,5	10	0...55
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Усього за семестр			0...100

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів);

- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку (20 балів);

- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);

- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);

- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів);

- участь та отриманні рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів);

- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);

- проведення правоосвітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів);

- написання реферату /презентації, доповіді (5 балів);

- участь у не менше заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);

- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Семестровий контроль (іспит/залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту/заліку. Під час складання семестрового іспиту/заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань (100 балів).

9.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні *знати*:

- основні поняття теорії міжнародної інформаційної діяльності та безпеки;
- концепцію міжнародної інформаційної безпеки;
- принципи міжнародної інформаційної діяльності;
- правові режими доступу до інформації;
- джерела загроз інформаційній безпеці;
- сутність інформаційного суверенітету;
- правове регулювання обігу та захисту персональних даних;
- правове регулювання відкритої інформації, зокрема, регулювання зв'язку й телекомунікацій, Інтернет, розповсюдження масової інформації.

вміти:

- здійснювати аналіз сегментів міжнародного інформаційного простору,
- використовувати набуті знання з теорії інформаційної діяльності у професійній діяльності,
- аналізувати тенденції розвитку преси, телебачення і радіомовлення, книговидавничої справи, інформаційних технологій.

9.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Теоретичний зміст дисципліни засвоєний частково, деякі практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, частина передбачених робочою навчальною програмою завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна.

Добре (75-89). Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки.

Відмінно (90-100). "Відмінно" – теоретичний зміст дисципліни (курсу) засвоєний студентом повністю, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом повністю сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

10. Методичне забезпечення

Навчальні й навчально-методичні посібники, видані в університеті:

1. Правові основи інформаційної діяльності : навч. посіб. / С. Ф. Гуцу. - Х. - Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т", 2009. - 48 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Международное информационное право. Учебное пособие: Том 1/ Киевский национальный университет имени Шевченко, Институт международных отношений. – К.: «Феникс», 2013. – 854с.
2. Устав ООН // Официальный сайт ООН. – Режим доступа: <http://www.un.org/ru/charter-united-nations/>
3. Всеобщая декларация прав человека // Официальный сайт ООН. – Режим доступа: <http://www.un.org/ru/universal-declaration-human-rights/index.html>
4. Европейская конвенция по правам человека // Council of Europe. F-67075 Strasbourg cedex : www.echr.coe.int/Documents/Convention_RUS.pdf
5. Хартия основных прав ЭС // Сайт Верховной Рады України – Режим доступа: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_524
6. Международный пакт о гражданских и политических правах // Официальный сайт ООН. – Режим доступа: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conv_hr.shtml
7. Международный пакт об экономических, социальных и культурных правах // Официальный сайт ООН. – Режим доступа: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conv_hr.shtml

Допоміжна

1. Буяджа С. Позитивний досвід правового регулювання боротьби з кіберзлочинністю в країнах ЄС / С. Буяджа // Європейський політичний і правовий дискурс. – 2017. – Vol. 4. – Iss. 4 [Електронний ресурс]. Режим доступа: <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2017/2017-4-4/07.pdf>

2. Забара І. М. Сучасний міжнародний інформаційний правопорядок: концептуальні підходи і питання періодизації / І. М. Забара // «Інформація і право». 2015. № 1(13). С. 38-46.
3. Забара І. М. Правове регулювання обміну інформацією в діяльності міжнародних організацій системи ООН // І. М. Забара // Український часопис міжнародного права. –2012. – №1. – С. 113–120.
4. Забара І. М. Міжнародно-правова інформація: доктринальні підходи в науці міжнародного права / І. М. Забара // Правова інформатика. – 2014. - №2 (42). Науково-дослідний інститут інформатики і права [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ippi.org.ua/zabara-im-mizhnarodno-pravova-informatsiya-doktrinalni-pidkhodi-v-nautsi-mizhnarodnogo-prava>
5. Кирилюк О. В. Концепція глобального інформаційного суспільства в міжнародному праві / О. В. Кирилюк // Український часопис міжнародного права. – 2013. – № 4. –С. 120-125.

15. Інформаційні ресурси

1. Advisory Council to Google on the Right to be Forgotten. Final Report [Онлайн]..[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://static.googleusercontent.com/media/archive.google.com/ru//advisorycouncil/advisement/advisory-report.pdf>.
2. Recommendation concerning the Promotion and Use of Multilingualism and Universal Access to Cyberspace [Електронний ресурс]. UNESCO, Paris. 17 October 2003. 10 p. – Режим доступу: http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CI/CI/pdf/official_documents/Eng%20-%20Recommendation%20concerning%20the%20Promotion%20and%20Use%20of%20Multilingualism%20and%20Universal%20Access%20to%20Cyberspace.pdf.
3. Cybersecurity Gateway. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://groups.itu.int/Default.aspx?tabid=841>.
4. Міжамериканський портал із співробітництва з кіберзлочинністю ОАД. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.oas.org/juridico/english/cyber.htm>